

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»**

Кафедра психології

РОБОЧА ПРОГРАМА

освітнього компонента «Технології психологічної роботи»

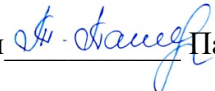
для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузь знань: 23 Соціальна робота

спеціальність (спеціальності): 231 Соціальна робота

освітня програма (освітні програми): Соціальна робота. Соціальна педагогіка.
Практична психологія

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 25 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри Пашко Т.А.

1. Назва освітнього компонента.

Технології психологічної роботи

2. Тип освітнього компонента.

Обов'язковий

3. Рік (роки) навчання.

4 рік

4. Семестр / семестри.

7 семестр

5. Кількість кредитів ECTS.

6 кредитів

6. Відомості про викладача (викладачів).

Пашко Тетяна Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри психології, e-mail: tatjana.pashko@gmail.com

7. Очікувані результати навчання.

Вивчення курсу сприяє:

Формуванню інтегральної компетентності: здатності вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері соціальної роботи, соціальної педагогіки і практичної психології або у процесі навчання, що передбачає застосування певних соціальних, соціально-педагогічних та психологічних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Курс сприяє формуванню

Загальних компетентностей:

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальних компетентностей:

СК 2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних, соціально-педагогічних, психологічних процесів, використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій відповідно до визначених завдань, потреб цільової аудиторії, актуального стану середовища.

СК 9. Здатність оцінювати соціальні, соціально-педагогічні і психологічні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

СК 10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних, соціально-педагогічних, психологічних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення, здійснювати просвітницьку та профілактичну діяльність відповідно до запиту та особливостей цільової аудиторії.

СК 11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

СК 12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту, організовувати та надавати індивідуальну і групову психологічну допомогу.

СК 19. Здатність до оцінювання результатів та якості професійної діяльності у сфері соціальної роботи, соціальної педагогіки, практичної психології; особистісного та професійного розвитку й саморозвитку, подальшої освіти й самоосвіти.

Вивчення курсу повинно забезпечити досягнення здобувачами таких *програмних результатів навчання*:

ПРН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПРН 2. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.

ПРН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, соціальної педагогіки, практичної психології, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН 6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення профілактичних та просвітницьких заходів, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо відповідно до вимог замовника, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

ПРН 7. Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань.

ПРН 8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

ПРН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах, самостійно обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) та технології соціальної, соціально-педагогічної, психологічної допомоги

ПРН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи, розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних, соціально-педагогічних та психічних явищ в контексті виконання професійних завдань.

ПРН 16. Застосовувати методи менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу; пропонувати власні способи вирішення соціальних, соціально-педагогічних та психологічних задач і проблем, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПРН 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів професійної діяльності, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

ПРН 19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин; складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПРН 20. Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання.

ПРН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних, гендерно-вікових та інших відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

ПРН 22. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей; використовувати методи соціально-виховної та анімаційної діяльності у роботі з різними категоріями клієнтів, дітьми та молоддю з особливими потребами.

ПРН 25. Відповідально ставитися до особистісного та професійного розвитку й саморозвитку, подальшої освіти й самоосвіти.

Soft skills: клієнтоорієнтованість; уміння налагоджувати міжособистісні контакти; вміння будувати діалог, слухати і чути; емпатійність; володіння тайм-менеджментом; критичне мислення; здатність мотивувати людей до змін; навичка усвідомленого прийняття рішень, саморефлексія.

8. Передумови (актуальні знання, необхідні для опанування освітнього компонента).

«Загальна та вікова психологія», «Соціальна психологія», «Технології соціальної роботи», «Технології соціально-педагогічної діяльності».

9. Зміст освітнього компонента.

№	Змістовні модулі та їхня структура	Денна форма навчання					Заочна форма навчання				
		Загальна кількість	лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Самостійна робота	Загальна кількість	лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Самостійна робота
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ЗАГАЛЬНЕ УЯВЛЕННЯ ПРО ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА											
1.1.	Технологія психологічної практики і специфіка діяльності психолога	12	2	2		8	12	2			10
1.2.	Нормативно-правова база діяльності практичного психолога	12	2	2		8	12				12
1.3.	Особистість психолога як інструмент впливу на клієнта	12	2	4		6	12				12
1.4.	Методичні настанови роботи психолога	14	4	2		8	14	2			12
Змістовий модуль 2 ТЕХНОЛОГІЇ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАКТИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ											
2.1.	Консультативна діяльність як вид психологічної допомоги	12	2	2		8	12	2			12
2.2.	Структура та організація консультативної взаємодії	12	2	4		6	12		2		10
2.3.	Технологія налагодження психологічного контакту з клієнтом	12	2	2		8	12	2			10
2.4.	Базові техніки «уважного слухання» в консультуванні	12	4	4		4	12	2	1		9
2.5.	Техніки впливу на клієнта	12	4	2		6	12		1		11
2.6.	Діагностико-корекційні технології в роботі психолога	14	4	4		6	14	2			12
2.7.	Технології	14	2	2		10	14		2		12

	психодинамічного підходу										
2.8.	Технології гуманістичного підходу	14	2	2		10	14		2		12
2.9.	Технології когнітивно-поведінкового підходу	14	2	2		10	14		2		12
2.10.	Технологія арт-терапевтичної роботи з клієнтом	14	2	2		10	14		2		12
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН		180	36	36		108	180	12	12		156

10. Список рекомендованої навчальної літератури.

Основна навчальна література

1. Алгоритми діяльності працівників психологічної служби : Т. 1 / авт. кол. за заг. ред. В. Г. Панка. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2019. 138 с. URL: <https://cutt.ly/XmQVVia9>.
2. Алгоритми діяльності працівників психологічної служби : Т. 2 / авт. кол. за заг. ред. В. Г. Панка. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2020. 106 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/723133/1/Algoritm_T_2_new.pdf.
3. Гліченко О. О. Діалогічні засади психологічного супроводу сімей з рольовими конфліктами. *Пріоритетні напрями досліджень в науковій та освітній діяльності* (частина I): матеріали Міжнародної науково-практичної конференції м. Львів, 5-6 грудня 2019 року. Львів : Львівський науковий форум, 2019. С. 46-48. URL: <http://lviv-forum.inf.ua/material.htm>
4. Гліченко О. О. Основи консультативної діяльності практичного психолога: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти спеціальності «Психологія» освітнього рівня бакалавр. Старобільськ, 2021. 94 с.
5. Застосування діагностичних мінімумів в діяльності працівників психологічної служби : метод. рек. / авт.-упор.: В. М. Горленко, В. Д. Острова, Н. В. Сосновенко, І. І. Ткачук ; за заг. ред. В. Г. Панка. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2018. 106 с.
6. Калька Н., Ковальчук З. Практикум з арт-терапії: навч.-метод. посібник. Ч. 1. Львів : ЛьВДУВС, 2020. 232 с.
7. Консультативна психологія: підручник / Г. В. Смольникова, І. С. Булах, В. У. Кузьменко, Е. О. Помиткін. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. 484 с. https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/15030/1/G_Smolnykova_KP_IPPO.pdf
8. Магдисяк Л. І., Федоренко Р. П. Основи психологічного консультування : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 360 с.
9. Опанасенко Л. А. Основи психологічного консультування: у схемах і таблицях. Миколаїв : Ліон, 2019. 134 с.
10. Мушкевич М. І., Чагарна С. Є. Основи психотерапії : навч. посіб / за ред. М. І. Мушкевич. Вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
11. Панок В. Г. Алгоритми діяльності практичного психолога як інструмент психологічної допомоги особистості у закладах освіти. *Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (28 лютого – 1 березня 2019 року, м. Суми)*. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 476 с.
12. Психологічний супровід формування демократичних засад та профілактики і розв'язання конфліктів у закладі освіти / авт. кол.: В. М. Горленко, І. В. Марухина, В.Г.Панок, та ін.; за заг. ред. В.Г.Панка. Київ : Ніка-Центр, 2021. 168 с.
13. Mahdysiuk, L., Tryhub, H., Duchiminska, T., Kulchytska, A., & Zasiiekina, L. (2020). Verbal Expression of Preparedness in Retirement Planning Interviews. *East European Journal of Psycholinguistics*, 7(2).

14. Rogers C. R. A theory of therapy, personality, and interpersonal relationships, as developed in the client-centered framework. Psychology, the study of a science. New York: McGraw-Hill, 1959. Vol. 3: Formulations of the person and the social context. P. 184–256.

Додаткові джерела

1. Булах І. С., Костіна Т. О. Актуальні питання консультативної психології у сучасному освітньому просторі. *НПУ імені МП Драгоманова*, 2021. URL: http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/35145/Bulakh_Kostina.pdf?seq
2. Васькевич С. В., Хлівна О. М. Особливості психологічного консультування клієнтів з вадами саморегуляції. *Актуальні проблеми практичної психології у Волинському регіоні*. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. С. 14–20.
3. Важливі навички в періоди стресу: Ілюстроване керівництво: Копенгаген: Європейський регіональний офіс Всесвітньої організації охорони. 2021. URL: WHO-EURO-2021-361-40096-56774-ukr.pdf.
4. Калюжна Є. М. Техніки психологічної стабілізації особистості в ситуаціях порушення емоційного стану. *Психологія і педагогіка у протидії пандемії COVID-19: Інтернет-посібник / за наук. ред. В. Г. Кременя ; координатор інтернет-посібника В.В.Рибалка ; колектив авторів*. Київ : ТОВ «Юрка Любченка», 2020. С. 203–209.
5. Корекційно-розвивальна програма формування керованої поведінки та соціальної адаптації для підлітків, які опинились у складних життєвих умовах / авт.-упор. В.В.Якубенко. URL: <http://ippobuk.cv.ua/index.php/org-struct/2012-12-06-15-27-32/2012-12-21-13-01-29/2012-12-21-14-25-46>.
6. Ми пережили. Техніки відновлення для сімей військових, цивільних та дітей: практ. посіб. для внутрішньо переміщених осіб, демобілізованих та їхніх сімей. *Психологічна кризова служба ГО «УАФПНПП», Посольство Сполученого королівства Великої Британії та Північної Ірландії в Україні / авт.- уклад. Г. Циганенко, О. Масик, О. Григор'єва та ін. ; за наук. ред. Г. В. Циганенко*. Дніпро : Середняк Т. К., 2019. 96 с.
7. Психосоціальна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій: підхід резилієнс : посібник з проведення тренінгу / Н. Гусак, В. Чернобровкіна, В. Чернобровкін, А.Максименко, С. Богданов, О. Бойко ; за заг. ред. Н. Гусак ; Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». Київ : НАУКМА, 2017. 174 с.
8. Райт Н. Кризове консультування: як діяти і що говорити у критичних ситуаціях Київ : Вид-во: Українська євангельська теологічна семінарія, 2018. 400 с.
9. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій : практичний посібник / Т. М. Титаренко, М. С. Дворник, В. О. Климчук та ін. ; за наук. ред. Т. М. Титаренко / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2019. 220 с.
10. Tytarenko T. M. Socio-psychological rehabilitation of persons who suffer from military aggression. *Український психологічний журнал*. 2018. № 1 (7). P. 151–160.
11. WHO Mental Health Gap Action Programme (mhGAP) Intervention Guide: a systematic review of evidence from low and middle-income countries / Keynejad R. C., Dua T., Barbui C., Thornicroft G. *Evidence-based mental health*. 2018. Vol. 21 (1). P. 30–34.
12. Zamelyuk M., Mahdysiuk L. The Mastery of Art Therapy in Working with Preschool Children. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series «Pedagogy and Psychology»*. 2021. Vol. 7, No 2. P. 79-85.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Національна академія педагогічних наук України URL: <https://naps.gov.ua/ua/>
3. Міністерство освіти і науки України URL: <https://mon.gov.ua/ua>
4. Бібліотека Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <http://libr.luguniv.edu.ua/>

5. Онлайн калькулятори, формули, розрахунки. CALCULAT.ORG. URL: <https://www.calculat.org/ua/>
6. Цифровий репозиторій Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/>
7. Англomовний перелік професійних сайтів з різних напрямків психотерапії URL: <http://www.psychotherapy.org/sites-links.htm#sites>
8. Медіатека. Українська спілка психотерапевтів. URL: <https://usp.community/mediateka>
9. Нормативно-правова база діяльності психолога. - URL: <https://imzo.gov.ua/psychologichnyj-suprovid-ta-sotsialno-pedahohichna-robota/normatyvno-pravova-baza/>
10. Психологіс, Розділ «Практична психологія» URL: http://psychologis.com.ua/prakticheskaya_psihologiya-1.htm
11. Офіційний сайт Всеукраїнського інституту клієнт-центрованої та експерієнтальної психотерапії - URL: <http://www.pca.kh.ua/>

11. Технології викладання та атестації.

Діяльність здобувача освіти:

- опанування теоретичного матеріалу;
- виступ з повідомленням на практичному занятті;
- презентація доповіді на практичному занятті;
- участь у дискусії, аналізі кейсів, відпрацюванні вправ на практичному занятті;
- самостійне конспектування першоджерел та їх аналіз, створення структурно-логічних схем;
- виконання завдань для самостійної роботи.

Поточний контроль:

Поточний контроль здійснюється за допомогою тестування, усного опитування; письмового контролю, модульна контрольна робота.

Форма семестрового контролю:

Екзамен.

13. Критерії оцінювання (у %).

Семестрову рейтингову оцінку розраховують, виходячи з критеріїв:

- модульні контрольні роботи – 30%;
- результати роботи на практичних заняттях – 54%;
- самостійна робота – 16%.

14. Мова викладання.

Українська